DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-93-18

УДК 658.012.4:005.35

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

THEORETICAL APPROACHES TO ENSURING SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES

Романенко Оксана Борисівна
кандидат економічних наук,
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
ORCID: https://orcid.org/0009-0002-4304-9552

Romanenko Oksana
O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv

Статтю присвячено дослідженню сучасних теоретичних підходів до забезпечення сталого розвитку підприємств. Проаналізовано еволюцію наукових поглядів щодо формування концепції сталого розвитку та систематизовано основні теоретичні підходи, що визначають сучасні напрями розвитку підприємств. Проведено порівняльний аналіз економічного, соціально-управлінського, еколого-орієнтованого та інтегрованого підходів, визначено їх переваги, обмеження й особливості практичного застосування. Запропоновано авторську концептуальну модель інтеграції теоретичних підходів, яка відображає взаємозв'язок економічної, соціальної, екологічної та управлінської складових забезпечення сталого розвитку підприємств і може бути використана як теоретична основа для формування сучасних моделей стратегічного управління.

Ключові слова: сталий розвиток підприємств, теоретичні підходи, стратегічне управління, інтегрований підхід, концептуальна модель, корпоративна соціальна відповідальність.

The article examines contemporary theoretical approaches to ensuring sustainable enterprise development under global economic transformations, environmental challenges, digitalization, and growing business responsibility. The purpose of the study is to systematize theoretical approaches, identify the patterns of their evolution, compare their methodological foundations, and develop an author's conceptual model of their integration. The research applies analysis and synthesis, comparison, systematization, generalization, and logical modeling. The study identifies four major groups of approaches: economic, socio-managerial, environmentally oriented, and integrated. Their content, characteristics, advantages, limitations, and areas of application are determined. The comparative analysis shows that each approach focuses on a particular dimension of enterprise development and addresses specific management objectives, while none alone provides a comprehensive basis for sustainable development. The scientific contribution consists in developing an author's conceptual model that explains the evolution of theoretical approaches through two interrelated dimensions: expansion of the management object and increasing integration of managerial decisions. The model demonstrates that the integrated approach does not replace previous concepts but combines their advantages within a unified strategic management framework. The practical significance lies in the possibility of using the model as a theoretical basis for developing sustainable development strategies, improving enterprise management systems, assessing sustainability, and supporting managerial decision-making under dynamic environmental conditions. The findings create a basis for further development of methodological tools for assessing enterprise sustainability and integrated models of strategic management. The proposed approach can also support research on the impact of digital transformation, innovation, and corporate governance on long-term enterprise resilience and competitiveness.

Keywords: sustainable enterprise development, theoretical approaches, strategic management, integrated approach, conceptual model, corporate social responsibility.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток світової економіки супроводжується глобалізацією, цифровізацією, посиленням екологічних викликів, обмеженістю природних ресурсів та геополітичною нестабільністю. Конкурентоспроможність підприємств дедалі більше залежить від їх здатності забезпечувати довгострокове економічне зростання,

© Романенко О. Б., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

адаптуватися до змін зовнішнього середовища, ефективно використовувати ресурси, впроваджувати інновації та враховувати інтереси широкого кола заінтересованих сторін.

Особливої актуальності проблема сталого розвитку набуває в умовах повоєнного відновлення економіки України, що потребує нових підходів до управління підприємствами в умовах дефіциту інвестицій, порушення інфраструктури та високої невизначеності. Сталий розвиток у цьому контексті передбачає узгодження економічних, соціальних та екологічних цілей для забезпечення довгострокової ефективності та стійкості підприємств.

Водночас розвиток наукових поглядів на сталий розвиток підприємств характеризується переходом від розгляду окремих економічних або екологічних аспектів до комплексного управлінського підходу. Сучасні концепції охоплюють економічну ефективність, соціальну відповідальність, управління заінтересованими сторонами, ефективне використання ресурсів, екологізацію діяльності, цифрову трансформацію та корпоративну стійкість.

Попри значну кількість досліджень, присвячених сталому розвитку підприємств, теоретичні підходи до його забезпечення, закономірності їх еволюції та взаємозв'язки між ними залишаються недостатньо систематизованими. Це зумовлює необхідність узагальнення сучасних теоретичних концепцій, визначення їх основних характеристик, переваг і обмежень та формування цілісного концептуального бачення теоретичних засад сталого розвитку підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика забезпечення сталого розвитку підприємств є одним із найактуальніших напрямів сучасної економічної науки. Формування теоретичних засад сталого розвитку відбувалося поступово, у процесі розвитку різних наукових концепцій, які розкривають економічні, соціальні, екологічні та управлінські аспекти функціонування підприємств.

Вагомий внесок у становлення сучасної концепції сталого розвитку зробив Дж. Елкінгтон, який обґрунтував необхідність оцінювання результативності діяльності підприємств не лише за економічними показниками, а й з урахуванням соціальних та екологічних результатів діяльності [1]. Подальший розвиток цієї концепції знайшов відображення у його дослідженнях, присвячених інтеграції економічної, соціальної та екологічної відповідальності бізнесу в систему корпоративного управління [2]. Сучасні дослідники розвивають зазначені положення, розглядаючи сталий розвиток як комплексну систему стратегічного управління підприємством, що охоплює економічні, соціальні, екологічні та управлінські складові [3].

Важливим напрямом розвитку теоретичних засад забезпечення сталого розвитку стала концепція зацікавлених сторін, розроблена Р. Фріменом [4]. Відповідно до цього підходу підприємство розглядається як відкрита соціально-економічна система, ефективність діяльності якої залежить від гармонізації інтересів власників, працівників, споживачів, інвесторів, держави, місцевих громад та інших учасників економічних відносин. Подальший розвиток зазначених положень здійснили М. Портер і М. Креймер, які довели, що довгострокова конкурентоспроможність підприємств значною мірою визначається їх здатністю одночасно створювати економічну та суспільну цінність [5].

Суттєвий внесок у розвиток теорії сталого розвитку підприємств зробили представники ресурсного підходу. Зокрема, Дж. Барні обґрунтував, що джерелом довгострокових конкурентних переваг підприємства є його унікальні ресурси та компетентності [6]. Розвиваючи ці положення, Д. Тіс, Г. Пізано та Е. Шуен довели, що вирішальним чинником забезпечення сталого розвитку є здатність підприємства своєчасно адаптуватися до змін зовнішнього середовища, формувати нові компетентності та ефективно використовувати інноваційний потенціал [7].

У сучасних дослідженнях значна увага приділяється концепції циркулярної економіки, яка передбачає раціональне використання ресурсів, мінімізацію відходів, повторне використання матеріалів та впровадження інноваційних моделей господарювання. На думку М. Гейссдорфера, П. Саваже, Н. Бокен та Е. Гультінка, розвиток циркулярної економіки є одним із ключових напрямів забезпечення сталого розвитку підприємств та переходу до нової моделі економічного зростання [8].

Серед українських учених вагомий внесок у розвиток теоретичних засад забезпечення сталого розвитку підприємств здійснили І. В. Токмакова, В. Р. Курилович та А. Г. Казаков, які визначили концептуальні положення забезпечення сталого розвитку підприємств і запропонували сучасне трактування цієї категорії [9]. В. В. Горбанова дослідила особливості формування стратегії сталого розвитку

підприємств в умовах цифрової економіки та обґрунтувала необхідність інтеграції цифрових технологій у систему стратегічного управління [10]. О. О. Карпенко та С. П. Майзель розкрили теоретичні аспекти забезпечення сталого розвитку підприємств, визначивши основні принципи та напрями їх реалізації [11]. Водночас В. Є. Командровська проаналізувала еволюцію наукових підходів до формування концепції сталого розвитку підприємств та визначила сучасні тенденції її розвитку [12].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проведений аналіз наукових праць свідчить, що більшість досліджень присвячена окремим аспектам забезпечення сталого розвитку підприємств. Водночас недостатньо уваги приділено комплексній систематизації сучасних теоретичних підходів, визначенню логіки їх еволюції та взаємозв'язку, а також формуванню цілісного концептуального підходу до забезпечення сталого розвитку підприємств в умовах сучасних глобальних трансформацій. Саме це зумовлює необхідність подальших наукових досліджень у зазначеному напрямі.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є розвиток теоретичних засад забезпечення сталого розвитку підприємств на основі систематизації сучасних наукових підходів, визначення особливостей їх еволюції, виявлення взаємозв’язків між ними та формування авторського бачення концептуальної основи забезпечення сталого розвитку підприємств.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання дослідження:

– дослідити еволюцію наукових підходів до забезпечення сталого розвитку підприємств;

– узагальнити сучасні теоретичні концепції та визначити їх змістовні характеристики;

– встановити взаємозв’язок між основними теоретичними підходами та оцінити їх значення для розвитку сучасної теорії управління підприємствами;

– систематизувати теоретичні підходи до забезпечення сталого розвитку підприємств за визначеними класифікаційними ознаками;

– сформувати авторське концептуальне бачення теоретичних засад забезпечення сталого розвитку підприємств як основи їх стратегічного розвитку в умовах сучасних глобальних трансформацій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток теоретичних підходів до забезпечення сталого розвитку підприємств є закономірним результатом трансформації економічної науки під впливом глобалізації, науково-технічного прогресу, екологічних викликів та зміни пріоритетів суспільного розвитку. Якщо на початкових етапах розвитку економічної теорії основна увага приділялася забезпеченню економічної ефективності діяльності підприємств, то сучасні наукові підходи ґрунтуються на необхідності досягнення збалансованості економічних, соціальних, екологічних та управлінських складових розвитку.

У 1990-х роках наукові дослідження поступово змістилися від загальноекономічного розуміння сталого розвитку до обґрунтування механізмів його реалізації на рівні підприємств. Одним із найбільш вагомих наукових досягнень цього періоду стало обґрунтування Дж. Елкінгтоном концепції, відповідно до якої ефективність діяльності підприємства повинна оцінюватися за сукупністю економічних, соціальних та екологічних результатів [1; 2]. Запропонований підхід суттєво розширив традиційне розуміння ефективності підприємства та започаткував формування сучасних моделей корпоративної стійкості.

Паралельно відбувався розвиток концепції заінтересованих сторін, відповідно до якої успішність функціонування підприємства визначається не лише рівнем прибутковості, а й ефективністю взаємодії з усіма учасниками економічних відносин [4]. Такий підхід суттєво вплинув на розвиток сучасних моделей корпоративного управління, соціальної відповідальності бізнесу та стратегічного менеджменту.

Подальший розвиток теоретичних засад забезпечення сталого розвитку підприємств пов’язаний із становленням ресурсної теорії підприємства та концепції динамічних здібностей. Якщо ресурсний підхід пояснює довгострокову конкурентоспроможність підприємства наявністю унікальних ресурсів і компетентностей [6], то концепція динамічних здібностей акцентує увагу на здатності підприємства адаптуватися до змін зовнішнього середовища, постійно оновлювати власний ресурсний потенціал та формувати нові конкурентні переваги [7]. У сучасних умовах саме поєднання цих підходів створює теоретичну основу для забезпечення стійкого розвитку підприємств в умовах високої динаміки зовнішнього середовища.

Починаючи з 2015 року, розвиток теорії сталого розвитку підприємств відбувається під впливом глобального порядку денного,

пов'язаного з прийняттям Цілей сталого розвитку Організації Об'єднаних Націй. У цей період суттєво посилилася увага до інтеграції екологічних, соціальних та управлінських аспектів у систему корпоративного управління, розвитку циркулярної економіки, відповідального використання ресурсів, цифрової трансформації та формування довгострокової стійкості підприємств [3; 8].

Сучасний етап розвитку наукових підходів характеризується переходом від дослідження окремих складових сталого розвитку до формування інтегрованих концепцій управління підприємствами. У центрі уваги науковців перебувають питання забезпечення довгострокової конкурентоспроможності, формування адаптивних моделей управління, розвитку інноваційного потенціалу, впровадження принципів корпоративної соціальної відповідальності та забезпечення стійкості підприємств до зовнішніх викликів [9–13].

Еволюція наукових підходів до забезпечення сталого розвитку підприємств свідчить про поступове розширення змісту цієї

Таблиця 1

Еволюція теоретичних підходів до забезпечення сталого розвитку підприємств

Етап розвитку	Часовий період	Основні теоретичні підходи	Представники	Основний зміст етапу
I. Формування концептуальних засад забезпечення сталого розвитку підприємств	1990-ті роки	Збалансований розвиток підприємств; концепція заінтересованих сторін	Дж. Елкінгтон [1; 2], Р. Фрімен [4]	Сформовано наукові засади поєднання економічних, соціальних та екологічних цілей розвитку підприємств, визначено необхідність урахування інтересів усіх заінтересованих сторін у процесі управління.
II. Формування стратегічних підходів до забезпечення сталого розвитку	2000–2015 рр.	Ресурсний підхід; концепція динамічних здібностей; концепція створення спільної цінності	Дж. Барні [6], Д. Тіс [7], М. Портер, М. Креймер [5]	Основну увагу зосереджено на формуванні конкурентних переваг підприємства, розвитку стратегічних ресурсів, інноваційного потенціалу та створенні економічної й суспільної цінності.
III. Інтеграція принципів сталого розвитку у систему управління підприємством	2015–2020 рр.	Циркулярна економіка; інтегроване управління сталим розвитком	М. Гейссдорфер та ін. [8]	Сталий розвиток розглядається як інтегрована система управління, що передбачає ефективне використання ресурсів, впровадження інновацій та формування довгострокової стійкості підприємств.
IV. Сучасний етап розвитку теорії забезпечення сталого розвитку підприємств	2020 р. – дотепер	Корпоративна стійкість; цифрова трансформація; корпоративна соціальна відповідальність; сучасні концепції сталого розвитку	П. Саулік та ін. [3], І. В. Токмакова та ін. [9], В. В. Горбанова [10], О. О. Карпенко, С. П. Майзель [11], В. Є. Командровська [12], О. Б. Романенко [13]	Розвиток теоретичних підходів спрямований на інтеграцію економічних, соціальних, екологічних і управлінських складових, забезпечення адаптивності підприємств, цифрової трансформації, корпоративної соціальної відповідальності та довгострокової стійкості в умовах глобальних викликів.

Джерело: сформовано автором на основі [1–13]

категорії. Якщо перші дослідження були орієнтовані переважно на забезпечення економічної ефективності діяльності підприємств, то сучасна наукова думка розглядає сталий розвиток як комплексний процес, що охоплює економічні, соціальні, екологічні та управлінські аспекти функціонування суб'єктів господарювання. Це зумовило формування різноманітних теоретичних підходів, кожен з яких акцентує увагу на окремих чинниках забезпечення довгострокового розвитку підприємства.

На основі проведеного аналізу наукових праць [1–13] доцільно виокремити чотири основні групи теоретичних підходів до забезпечення сталого розвитку підприємств: економічні, соціально-управлінські, еколого-орієнтовані та інтегровані (рис. 1).

З метою узагальнення результатів дослідження доцільно систематизувати сучасні теоретичні підходи до забезпечення сталого розвитку підприємств за їх ключовими характеристиками (табл. 2).

Порівняння сучасних теоретичних підходів свідчить, що кожен із них розкриває окремий аспект забезпечення сталого розвитку підприємств і має як переваги, так і певні обмеження (табл. 3). Економічний підхід забезпечує фінансову стійкість підприємства, соціально-управлінський – формує ефективну взаємодію із заінтересованими сторонами, еколого-орієнтований – сприяє екологізації господарської діяльності, тоді як інтегрований поєднує їх у єдину систему управління.

Проведене дослідження дозволило встановити, що розвиток теоретичних підходів до забезпечення сталого розвитку підприємств має не лише часову, а й концептуальну логіку. Більшість існуючих досліджень розглядає окремі концепції як самостійні напрями наукової думки, проте недостатньо уваги приділяється визначенню закономірностей їх еволюції та взаємозв'язку.

На відміну від існуючих підходів, автором запропоновано концептуальну модель, відповідно до якої розвиток теорії забезпечення сталого розвитку підприємств відбувається за двома взаємопов'язаними напрямами:

1) **горизонтальний вектор** відображає поступове розширення об'єкта управління – від окремих ресурсів підприємства до інтегрованої системи стратегічного управління його розвитком;

2) **вертикальний вектор** характеризує рівень інтеграції управлінських рішень – від переважання окремих функціональних цілей до комплексного поєднання економічної, соціальної, екологічної та управлінської складових.

Відповідно до запропонованої моделі кожний теоретичний підхід займає певне місце залежно від того, який аспект діяльності підприємства він розглядає як визначальний та який рівень інтеграції забезпечує (рис. 2).

Економічний підхід формує базовий рівень концептуальної моделі, оскільки орієнтований насамперед на забезпечення ефективності використання ресурсів, підвищення продуктивності та формування конкурентних переваг підприємства. Наступним етапом розвитку є соціально-управлінський підхід, у межах якого до об'єкта управління включаються

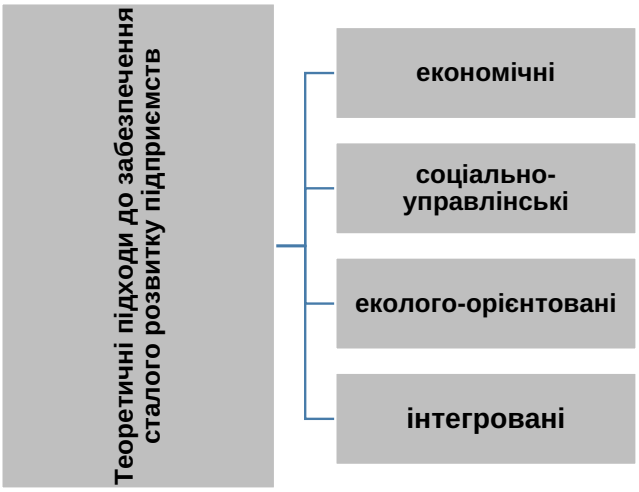

Рис. 1. Теоретичні підходи до забезпечення сталого розвитку підприємств

Джерело: сформовано автором на основі [1–13]

Таблиця 2

Систематизація сучасних теоретичних підходів до забезпечення сталого розвитку підприємств

Теоретичний підхід	Основний зміст	Характерні особливості
Економічний	Забезпечення сталого розвитку підприємства ґрунтується на ефективному використанні ресурсів, формуванні конкурентних переваг, інноваційному розвитку та створенні економічної цінності.	Орієнтація на економічну ефективність, продуктивність ресурсів, стратегічне управління та довгострокову конкурентоспроможність підприємства [5–7].
Соціально-управлінський	Сталий розвиток досягається шляхом гармонізації інтересів заінтересованих сторін, розвитку людського капіталу, удосконалення корпоративного управління та впровадження принципів корпоративної соціальної відповідальності.	Основна увага приділяється взаємодії зі стейкхолдерами, соціальній відповідальності бізнесу, розвитку персоналу та підвищенню якості управлінських рішень [4; 13].
Еколого-орієнтований	Забезпечення сталого розвитку пов'язується з екологізацією виробництва, раціональним використанням ресурсів, мінімізацією негативного впливу на довкілля та впровадженням принципів циркулярної економіки.	Передбачає інтеграцію екологічних принципів у діяльність підприємства, впровадження ресурсоощадних технологій та екологічно відповідальних моделей господарювання [8].
Інтегрований	Розглядає сталий розвиток як результат взаємодії економічної, соціальної, екологічної та управлінської складових діяльності підприємства.	Забезпечує комплексний підхід до стратегічного розвитку підприємства, його адаптивності, інноваційності та довгострокової стійкості в умовах глобальних трансформацій [1–3; 9–12].

Джерело: сформовано автором на основі [1–13]

Таблиця 3

Переваги та обмеження сучасних теоретичних підходів до забезпечення сталого розвитку підприємств

Теоретичний підхід	Основні переваги	Основні обмеження
Економічний	Забезпечує ефективність використання ресурсів і формування конкурентних переваг	Недостатньо враховує соціальні та екологічні аспекти
Соціально-управлінський	Сприяє розвитку людського капіталу, корпоративного управління та взаємодії із заінтересованими сторонами	Залежить від рівня корпоративної культури та якості управління
Еколого-орієнтований	Забезпечує раціональне використання ресурсів і зменшення негативного впливу на довкілля	Потребує значних інвестицій та технологічної модернізації
Інтегрований	Поєднує економічні, соціальні, екологічні та управлінські складові розвитку	Вимагає високого рівня стратегічного управління та координації управлінських процесів

Джерело: сформовано автором на основі [1–13]

людський капітал, корпоративне управління та взаємодія із заінтересованими сторонами.

Подальший розвиток теоретичних положень привів до формування еколого-орієнтованого підходу, який інтегрував питання екологічної безпеки, ресурсоефективності та циркулярної економіки у систему стратегічного управління підприємством.

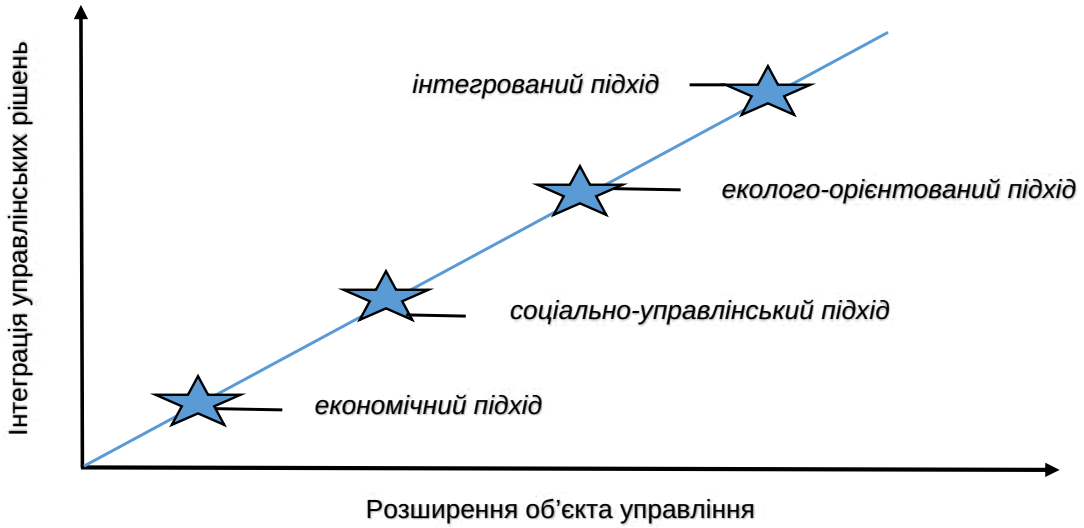

Рис. 2. Концептуальна модель еволюції теоретичних підходів до забезпечення сталого розвитку підприємств

Джерело: сформовано автором

Найвищий рівень розвитку представлений інтегрованим підходом, який поєднує економічні, соціально-управлінські, екологічні складові в єдину систему забезпечення сталого розвитку підприємства. Саме цей підхід найбільш повно відповідає сучасним умовам функціонування підприємств, оскільки враховує необхідність цифрової трансформації, інноваційного розвитку, підвищення адаптивності, управління ризиками та забезпечення довгострокової стійкості.

Таким чином, авторська концептуальна модель демонструє, що еволюція теоретичних підходів відбувалася не шляхом заміни одних концепцій іншими, а через їх послідовне накопичення та інтеграцію. Це дає підстави розглядати сучасну систему забезпечення сталого розвитку підприємств як багаторівневу модель стратегічного управління, у якій кожний теоретичний підхід виконує власну функцію, а їх поєднання забезпечує досягнення довгострокової стійкості підприємства.

Висновки. Дослідження еволюції наукових підходів дозволило встановити основні етапи розвитку теорії забезпечення сталого розвитку підприємств та визначити закономірності її трансформації. Обґрунтовано, що сучасний етап розвитку економічної науки характеризується посиленням взаємозв'язку економічної, соціальної, екологічної та управлінської складових, що зумовлює необхідність використання комплексного підходу до забезпечення сталого розвитку підприємств.

У результаті систематизації сучасних наукових концепцій виокремлено чотири групи теоретичних підходів до забезпечення сталого розвитку підприємств: економічні, соціально-управлінські, еколого-орієнтовані та інтегровані. Визначено їх змістовні характеристики, особливості, переваги та обмеження, що дало змогу здійснити комплексний порівняльний аналіз і встановити функціональне призначення кожного підходу у формуванні сучасної системи стратегічного управління підприємством.

Науковою новизною дослідження є розроблення авторської концептуальної моделі еволюції теоретичних підходів до забезпечення сталого розвитку підприємств, яка, на відміну від існуючих підходів, відображає розвиток наукових концепцій за двома взаємопов’язаними напрямами: розширенням об'єкта управління та підвищенням рівня інтеграції управлінських рішень. Запропонована модель обґрунтовує, що сучасний інтегрований підхід не замінює попередні теоретичні концепції, а поєднує їх переваги в єдиній системі стратегічного управління сталим розвитком підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості використання запропонованої систематизації та концептуальної моделі як теоретичного підґрунтя для вдосконалення методичних підходів до формування стратегій сталого розвитку підприємств, розроблення моделей оцінювання їх стійкості, а також обґрунтування управлінських рішень

щодо забезпечення довгострокової конкурентоспроможності в умовах цифрової трансформації та зростання глобальних викликів.

Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язати з розробленням методичного інструментарію оцінювання рівня забезпечення сталого розвитку підприємств на основі інтегрованої системи показників, формуванням моделей стратегічного управління сталим розвитком для підприємств різних галузей економіки, а також дослідженням впливу цифрової трансформації, інноваційної діяльності та корпоративного управління на забезпечення їх довгострокової стійкості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Elkington J. *Cannibals with Forks: The Triple Bottom Line of 21st Century Business*. Oxford: Capstone Publishing, 1997. 402 p.

2. Elkington J. Partnerships from *Cannibals with Forks: The Triple Bottom Line of 21st Century Business*. *Environmental Quality Management*. 1998. Vol. 8. № 1. P. 37–51. DOI: https://doi.org/10.1002/tqem.3310080106.

3. Saulick P., Bokhoree C., Bekaroo G. Business sustainability performance: A systematic literature review on assessment approaches, tools and techniques. *Journal of Cleaner Production*. 2023. Vol. 403. Article 136837. DOI: https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2023.136837.

4. Freeman R. E. *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Boston: Pitman Publishing, 1984. 276 p.

5. Porter M. E., Kramer M. R. Creating Shared Value. *Harvard Business Review*. 2011. Vol. 89. № 1–2. P. 62–77.

6. Barney J. B. Firm Resources and Sustained Competitive Advantage. *Journal of Management*. 1991. Vol. 17. № 1. P. 99–120.

7. Teece D. J., Pisano G., Shuen A. Dynamic Capabilities and Strategic Management. *Strategic Management Journal*. 1997. Vol. 18. № 7. P. 509–533. doi:10.1002/(SICI)1097-0266(199708)18:7<509: AID-SMJ882>3.0.CO;2-Z.

8. Geissdoerfer M., Savaget P., Bocken N. M. P., Hultink E. J. The Circular Economy – A New Sustainability Paradigm? *Journal of Cleaner Production*. 2017. Vol. 143. P. 757–768. DOI: https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2016.12.048.

9. Токмакова І. В., Курилович В. Р., Казаков А. Г. Концептуальні положення забезпечення сталого розвитку підприємств. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2023. № 84. С. 99–109. DOI: https://doi.org/10.18664/btie.84.301543.

10. Горбанова В. В. Концептуальні положення формування стратегії сталого розвитку підприємств в умовах цифрової економіки. *Економіка та суспільство*. 2023. № 48. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-74.

11. Карпенко О. О., Майзель С. П. Теоретичні аспекти забезпечення сталого розвитку підприємства. *Economic Synergy*. 2023. № 1. С. 98–111. DOI: https://doi.org/10.53920/ES-2023-1-8.

12. Командровська В. Є. Еволюція підходів до формування концепції сталого розвитку підприємства. *Інноваційна економіка*. 2023. № 4. С. 90–97. DOI: https://doi.org/10.37332/2309-1533.2023.4.13.

13. Романенко О. Б. Корпоративна соціальна відповідальність у системі державно-приватного партнерства: економічний вимір. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 14. DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.14.223.

REFERENCES:

1. Elkington, J. (1997). *Cannibals with forks: The triple bottom line of 21st century business*. Capstone Publishing.

2. Elkington, J. (1998). Partnerships from *Cannibals with forks: The triple bottom line of 21st century business*. *Environmental Quality Management, 8*(1), 37–51. DOI: https://doi.org/10.1002/tqem.3310080106

3. Saulick, P., Bokhoree, C., & Bekaroo, G. (2023). Business sustainability performance: A systematic literature review on assessment approaches, tools and techniques. *Journal of Cleaner Production, 403*, Article 136837. DOI: https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2023.136837

4. Freeman, R. E. (1984). *Strategic management: A stakeholder approach*. Pitman Publishing.

5. Porter, M. E., & Kramer, M. R. (2011). Creating shared value. *Harvard Business Review, 89*(1–2), 62–77.

6. Barney, J. B. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *Journal of Management, 17*(1), 99–120.

7. Teece, D. J., Pisano, G., & Shuen, A. (1997). Dynamic capabilities and strategic management. *Strategic Management Journal, 18*(7), 509–533. DOI: https://doi.org/10.1002/(SICI)1097-0266(199708)18:7<509::AID-SMJ882>3.0.CO;2-Z

8. Geissdoerfer, M., Savaget, P., Bocken, N. M. P., & Hultink, E. J. (2017). The circular economy – A new sustainability paradigm? *Journal of Cleaner Production, 143*, 757–768. DOI: https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2016.12.048

9. Tokmakova, I. V., Kurylovych, V. R., & Kazakov, A. H. (2023). Kontseptualni polozhennia zabezpechennia staloho rozvytku pidpryiemstv [Conceptual provisions for ensuring sustainable development of enterprises]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, (84), 99–109. DOI: https://doi.org/10.18664/btie.84.301543 (in Ukrainian)

10. Horbanova, V. V. (2023). Kontseptualni polozhennia formuvannia stratehii staloho rozvytku pidpryiemstv v umovakh tsyfrovoi ekonomiky [Conceptual provisions for forming a strategy for sustainable development of enterprises in the digital economy]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (48). DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-74 (in Ukrainian)

11. Karpenko, O. O., & Maizel, S. P. (2023). Teoretychni aspekty zabezpechennia staloho rozvytku pidpryiemstva [Theoretical aspects of ensuring sustainable development of an enterprise]. *Economic Synergy*, (1), 98–111. DOI: https://doi.org/10.53920/ES-2023-1-8 (in Ukrainian)

12. Komandrovska, V. Ye. (2023). Evoliutsiia pidkhodiv do formuvannia kontseptsii staloho rozvytku pidpryiemstva [Evolution of approaches to the formation of the concept of sustainable enterprise development]. *Innovatsiina ekonomika*, (4), 90–97. DOI: https://doi.org/10.37332/2309-1533.2023.4.13 (in Ukrainian)

13. Romanenko, O. B. (2025). Korporatyvna sotsialna vidpovidalnist u systemi derzhavno-pryvatnoho partnerstva: ekonomichnyi vymir [Corporate social responsibility in the system of public-private partnership: The economic dimension]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, (14). DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.14.223 (in Ukrainian)

Дата надходження статті: 04.08.2026
Дата прийняття статті до публікації: 23.10.2026
Дата публікації статті: 13.11.2026